Реклама
Ad

Мільярди Абрамовича. Чому кошти від продажу "Челсі" досі не в Україні

13:11 15.06.2026 Пн

12 хв

Олігарх не поспішає передавати обіцяні Україні кошти. Що далі – угода чи суд?

ДМИТРО СИДОРОВ

Фото: Роман Абрамович (Getty Images)

Не витрачай час на шум! Читай тільки суть з РБК-Україна у Google

Російський олігарх Роман Абрамович останнім часом відомий не лише як переговірник між Києвом та Москвою, але й тим, що мав передати Україні 2,5 млрд фунтів стерлінгів (3,4 млрд доларів) від продажу англійського футбольного клубу "Челсі".

На якому етапі перебуває спір між Абрамовичем та Британією, якою має бути участь України та які реалістичні перспективи отримати ці гроші – в матеріалі РБК-Україна.

Головне:

- **Роман Абрамович намагається нейтралізувати санкції**, приймаючи з 2022 року участь у переговорах між Україною та Росією;
- **Російський олігарх не передав Україні 2,5 млрд фунтів стерлінгів від продажу "Челсі"**, вони залишаються замороженими у Британії;
- **Абрамович вважає, що кошти мають бути виплачені не лише Україні**, але й на інші гуманітарні цілі;
- **Заява Зеленського про купівлю ПРО може бути використана проти Британії**, оскільки вона суперечить угоді між Абрамовичем та Лондоном;
- **Переговори з Абрамовичем – найбільш реалістичний шлях отримати гроші**, конфіскація та суди – це досить складно і довго.

Роль Абрамовича у переговорах

Роман Абрамович, який з 2003 по 2022 рік володів англійським футбольним клубом "Челсі", пов'язаний з переговорами навколо війни в Україні з початку повномасштабного вторгнення.

Навесні 2022 року він брав активну участь у перемовинах між представниками Києва та Москви, які проходили у Стамбулі. Участь Абрамовича як неформального переговорника від російської сторони тоді схвалив особисто Володимир Путін, повідомляло видання Financial Times.

Після невдалих перемовин у Стамбулі, Абрамович у квітні 2022 року відвідував Київ зі спробою відновити переговори, повідомляло агентство Bloomberg. Відома також його участь в обміні військовополонених та укладанні "зернової угоди" влітку 2022 року.

Російський олігарх має особистий контакт з Путіним. Їх стосунки пов'язані також фінансово – Абрамович передавав кошти російському диктатору через ряд офшорних структур, зазначається у рослідуванні BBC.

Олігарх був власником ряду компаній, які у 2003 році придбали за досить низькою ціною пакет акцій російської Video International, монополіста на ринку відеореклами.

У кінці 2010 році структури Абрамовича продали свої частки у прибутковому бізнесі Video International за скромними цінами

НОВИНИ

У Києві зросла кількість загиблих внаслідок атаки РФ

Реклама
Ad

іншим офшорним компаніям. Бенефіціарами останніх були близькі друзі російського диктатора – віолончеліст Сергій Ролдугін, відомий як "гаманець Путіна", та Олександр Плехов.

Це розслідування підтверджує справедливість накладення санкцій на Абрамовича з боку ЄС та Великої Британії у березні 2022 року. Санкції заморозили активи олігарха на мільярди доларів. Він намагався їх скасувати, проте суди відхилили ці позови.

Швидше за все, саме бажання пом'якшити наслідки санкцій стали основним стимулом для Абрамовича долучитися до переговорів.

"Він проявив певну ініціативу, адже для нього, **активна участь у переговорному процесі – це був спосіб нейтралізації ризиків, пов'язаних із санкціями Заходу проти Росії**. Я думаю, що це був головний мотив", – коментує РБК-Україна політолог Володимир Фесенко.

Фото: Роман Абрамович (Getty Images)

Цікавим є те, що Абрамович не потрапив під санкції США. В кінці березня 2022 року Володимир Зеленський телефонув Джо Байдену і просив виключити російського олігарха із санкційного списку, щоб той міг продовжити свою участь у переговорах у Стамбулі, повідомляло видання The Wall Street Journal.

Пізніше юристи Абрамовича представили листа, який був написаний керівником фракції "Слуга народу" та представником України на переговорах у Стамбулі Давидом Арахамією.

Він писав, що російський олігарх є глибоко залученим у переговорний процес, допоміг домовитися про гуманітарні коридори та обмін військовополоненими. Арахамія позитивно оцінював роль Абрамовича, зазначається у публікації The Times.

У жовтні 2022 року Абрамовича виключили із санкційних списків України. Це виключення зберігається дотепер, свідчать дані Державного реєстру санкцій.

> **Читайте також:** Що передбачає 21-й пакет санкцій ЄС?

Ці факти свідчать про те, що Абрамович давно має контакт з українською владою.

"**Російський олігарх та Арахамія вже давно знали один одного.** Вони багато спілкувалися за кордоном. Ці контакти завжди були, вони зберігалися навіть після 2014 року", – говорить Фесенко.

Роль Абрамовича як переговірника дала йому певний імунітет, чим пояснюється виключення із українських санкцій.

"Він був визначений як канал комунікації, який має ширшу автономність, ніж всі інші, адже він інтегрований всередину самого Кремля", – говорить політолог Олег Саакян в коментарі РБК-Україна.

Останнім часом прізвище російського олігарха набуло розголосу через його візит до Києва, який відбувся 21 травня.

Він зустрівся із Володимиром Зеленським, який попросив його передати Путіну повідомлення про готовність зустрітися особисто на двосторонньому саміті. Російський диктатор підтвердив, що отримав таку пропозицію, але заявив, що не бачить сенсу у зустрічі.

Зеленський прокоментував візит Абрамовича під час поїздки до Лондона 7-8 червня. Переговорник хотів зрозуміти, на які кроки готова піти Україна для досягнення миру. **Україна не буде поступатися територіями Донбасу**, вкотре заявив Зеленський і цю відповідь Абрамович мав передати в Кремль.

Арештовані кошти від продажу "Челсі"

Під час візиту до Лондона президент також підняв питання грошей Абрамовича, які мала отримати Україна.

Історія цих активів почалася у 2022 році, після накладання ЄС та Британією санкцій на росіянина та заморожування його активів на території Сполученого Королівства. Після цього він почав шукати покупців на футбольний клуб англійської прем'єр-ліги "Челсі".

На початку травня 2022 року представники клубу оголосили, що його купує група інвесторів на чолі з американським мільярдером Тоддом Боелі.

25 травня прем'єр-ліга та уряд Великої Британії схвалили угоду загальною вартістю 4,25 млрд фунтів стерлінгів, з яких 1,75 млрд спрямовуалися на розвиток інфраструктури клубу, а 2,5 млрд фунтів **(3,3 млрд доларів) мали перейти Абрамовичу**. Проте, ця сума була заморожена на банківських рахунках Туманного Альбіону.

Згідно домовленості між Абрамовичем та британським урядом, російський олігарх отримував право продати клуб лише за умови, що отримані кошти будуть спрямовані на благодійні цілі.

Поки **гроші залишаються замороженими**, оскільки виникла проблема на які саме гуманітарні цілі вони мають бути використані. У повідомленні на сайті "Челсі" від 2 березня 2022 року зазначалося, що "благодійна фундація буде створена на благо всіх жертв війни в Україні".

Нинішній міністр закордонних справ Великої Британії Івет Купер у грудні минулого року заявила, що сторона Абрамовича обіцяла, що дохід від продажу "Челсі" мав бути переданий саме українській стороні.

Оскільки він цього не зробив, Міністерство фінансів Британії випустило ліцензію на створення спеціального благодійного фонду на потреби України, Абрамович мав туди перерахувати кошти на гуманітарні цілі в Україні, заявляла британський міністр в інтерв'ю SkyNews.

> **Читайте також:** Чому міністр оборони Британії подав у відставку?

В кінці минулого року британський прем'єр Кір Стармер закликав олігарха виконати свої зобов'язання.

"Мій меседж до Романа Абрамовича такий – годинник тікає. Виконайте своє зобов'язання, яке ви дали, і сплатіть кошти", – сказав він, виступаючи в Палаті громад.

Якщо російський олігарх цього не зробить, британський уряд готовий звернутися до суду, "щоб кожне пенні надійшло тим, чиї життя були розірвані незаконною війною Путіна", – додав Стармер.

Уряд Великої британії дав Абрамовичу 90 днів, строк ліцензії сплив 17 березня цього року, уточнили РБК-Україна у Міністерстві закордонних справ України. Станом на червень, **російський олігарх так і не передав кошти,** повідомили в посольстві України у Лондоні.

Абрамович посилається на судовий процес, який ініціювала влада британського острова Джерсі (розташований у Ла-Маші) проти його компанії Camberley International Investments. Вона виступає кредитором іншої його компанії – Fordstam Ltd., на рахунки якої надішли кошти від продажу клубу.

Сторона Абрамовича апелює до того, що судовий процес не дозволяє перерахувати гроші далі, дізналося РБК-Україна юридичні деталі в МЗС України.

Російський олігарх найняв юристів компанії Kobre&Kim LLP, яка спеціалізується на міжнародних арбітражах, захисті інтересів заможних клієнтів. Її представники на початку березня заявили, що вони будуть протистояти будь-яким спробам Лондона отримати контроль над 2,5 млрд фунтів стерлінгів, повідомляло агентство Reuters.

У квітні **юристи Абрамовича подали позов проти Британії** до Європейського суду з прав людини щодо цих активів, повідомили представники українського посольства.

Також у квітні команда Абрамовича створила власний благодійний фонд, який вони назвали "Фонд жертв конфлікту".

"Українська сторона на постійній основі та на всіх рівнях порушує питання про якнайшвидше спрямування цих коштів у фонд гуманітарної допомоги Україні", – додали в МЗС.

Фото: Володимир Зеленський і Кір Стармер (Getty Images)

Можливі кроки України

В більшій мірі, передача коштів від продажу "Челсі" – це справа між Британією та Абрамовичем, проте **Україна могла б посилити позицію Лондона**.

Український уряд міг би офіційно представити гуманітарні цілі (конкретні проекти), на які мають бути спрямовані саме ці кошти, коментує РБК-Україна керуючий партнер юридичної фірми GOLAW Сергій Оберкович.

Також Україна може пропонувати благодійному фонду в Британії прозору модель використання коштів, незалежний аудит, зрозумілі критерії відбору проектів, механізми звітності та контролю.

Під час судів Україна могла б виступити в якості третьої сторони, проте, таку можливість має оцінювати англійський радник, додає співрозмовник.

Разом з тим, останні дії української сторони викликають питання. Зокрема, заява Зеленського 8 червня в Лондоні про те, що кошти Абрамовича можна спрямувати не на гуманітарні потреби Києва, а для купівлі засобів протиракетної оборони. Він також пожартував, що у травні Абрамович не привіз із собою грошей до Києва.

"Я сказав: "Нам потрібні ваші гроші", – додав Зеленський.

> **Читайте також:** Чиновники мають пришвидшити закупівлю Patriot для України

Такі оригінальні заяви несуть ризики під час судових слухань на мільярди доларів, коли кожне публічне слово уважно відслідковується юристами протилежної сторони.

Пропозиція про купівлі засобів ПРО суперечить початковій угоді між Британією та Абрамовичем, а саме пункту, що кошти мають бути спрямовані виключно на гуманітарні потреби України.

Тому **слова Зеленського можуть бути використані проти уряду Великої Британії**, припускають джерела РБК-Україна в дипломатичних колах.

Юристи Абрамовича можуть спробувати використати цю заяву під час переговорів, сказати, що кінцевий бенефіціар (Україна) не розглядає гуманітарне призначення як остаточне.

Також ця заява дає привід сказати про непевність кінцевої гуманітарної мети в Європейському суді з прав людини, коментує можливі наслідки Сергій Оберкович.

Сценарій переспрямування коштів на купівлю зброї співрозмовник вважає малоймовірним. Найшвидший шлях цих грошей до України лежить через збереження їхнього гуманітарного призначення, а не через його перегляд, додав керуючий партнер GOLAW.

"Наша сторона говорить з британськими партнерами, щоб справа якось просунулась вперед. Британці пішли юридичним шляхом, тому прогнозувати щось важко", – сказало РБК-Україна поінформоване про ситуацію джерело.

Фото: Роман Абрамович (Getty Images)

Перспективи отримання грошей

Британський уряд може обрати різні предмети позову до сторони Абрамовича. Лондон може наполягати на примусовості виконання того, що пообіцяв російський олігарх.

У такому разі постане питання – чи була його позиція юридично обов'язковою чи лише – політичною або публічною заявою.

Позов можна побудувати на претензіях до суми коштів, які мають бути передані Україні. Тоді юристи Абрамовича можуть зменшити ці значення з огляду на боргові зобов'язання, які могли лишитися перед футбольним клубом, моделює ситуації Сергій Оберкович.

> **Читайте також:** Казахстан відмовився стягувати кошти на користь України за рішенням суду проти "Газпрому"

Суди будуть охоплювати кілька юрисдикцій – щонайменше

Велику Британію та острів Джерсі, також слід додати судовий трек в Європейському суді з прав людини.

"Це означає, що навіть за активної позиції британського уряду процес може бути тривалим", – коментує керуючий партнер фірми GOLAW.

Варіант конфіскації коштів Абрамовича – це складний та малоймовірний шлях.

Справа у тому, що британське санкційне законодавство насамперед спрямоване на заморожування активів і контроль над їх рухом, а не на автоматичне позбавлення права власності та передачу третій державі.

Найбільш ймовірним сценарієм залишається все-таки передача узгодженої суми через спеціальний фонд – або внаслідок переговорів, або після судового рішення.

"**Переговори – це найшвидший реалістичний механізм, але й він може зайняти від одного до кількох років**", – говорить Сергій Оберкович та додає, що позови у судах можуть зайняти ще більше часу.

Попри роль Абрамовича як одного із каналів переговорів з Путіним, українська сторона має просуватися на шляху отримання його мільярдів.

На допомогу дипломатам слід залучити уряд, а також зберігати обачність у публічних заявах, які можуть мати юридичні наслідки.

Питання – Відповіді (FAQ)

– Чому Абрамович виступає переговорником між Україною та Росією?

– Він має особистий зв'язок з українською владою та Володимиром Путіним. Він давно спілкується з Давидом Арахамією та може бути зацікавленим у пом'якшенні європейських та британських санкції через роль посередника.

– Звідки взялися кошти, які Абрамович мав передати Україні?

– Це були 2,5 млрд фунтів стерлінгів, які він отримав у 2022 році від продажу футбольного клубу "Челсі".

Уряд Британії дозволив Абрамовичу продаж клубу за умови, що ці кошти будуть спрямовані на гуманітарні потреби в Україні, проте російський олігарх досі не виконав свого зобов'язання.

– Що кажуть юристи Абрамовича щодо коштів від продажу "Челсі"?

– Вони вважають, що ці гроші мають передаватися не лише Україні і готові відстоювати свою позицію в судах. Сторона російського олігарха вже подала позов проти уряду Британії до Європейського суду з прав людини.

– Чим зараз уряд України міг би підтримати позицію Лондона?

– Кабміну варто було б представити конкретні гуманітарні проекти, на які можуть бути використані гроші Абрамовича, а також акцентувати увагу на прозорих механізмах їх використання.

– Чому пропозиція Зеленського передати кошти Абрамовича для купівлі ППО може створити проблеми для Британії?

– Укладена у 2022 році угода між стороною російського олігарха та урядом Великобританії передбачала, що кошти від продажу "Челсі" можуть бути використані виключно на гуманітарні цілі.

Тому риторика про купівлю зброї може бути використана юристами Абрамовича для захисту своїх інтересів.

– Чи можна переспрямувати гроші Абрамовича на купівлю зброї?

– Це малоймовірний варіант, адже початкова угода передбачала виключно гуманітарні потреби України.

Зміна призначення коштів додала би аргументів стороні Абрамовича, тому найбільш швидкий шлях їх отримання Україною – це зберегти їх гуманітарне призначення.

– Чи може Британія конфіскувати гроші Абрамовича і передати Україні?

– Шлях конфіскації – досить складний та малоймовірний процес, адже британське законодавство спрямоване на арешт активів, контроль над ними, а не їх вилучення на користь третьої сторони.

– Який юридичний підхід найбільш реалістичний, щоб Україна могла отримати кошти Абрамовича?

– Юристи переконані, що найшвидший і найбільш реалістичний шлях – це переговори зі стороною російського олігарха і переведення коштів через вже створений в Британії благодійний фонд, проте навіть цей процес може зайняти від одного до кількох років.

Не пропустіть головне! Підпишіться на наші оновлення в Google!

Або читайте нас там, де вам зручно!

Більше по темі:

Володимир Зеленський | Російська Федерація | Роман Абрамович | Челси | Війна Росії проти України

Реклама

Інформаційний портал «РБК-Україна» має тримовну версію (українську, російську та англійську), головна сторінка порталу - https://www.rbc.ua. Фотографії, зображення належать їх правовласникам. Всі фотографії на Порталі, авторами яких є журналісти «РБК-Україна», розміщені на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International. Редакція «РБК-Україна» може не поділяти точку зору авторів. Оціночні судження не підлягають спростуванню та доведенню їх правдивості. За достовірність та зміст реклами відповідальність несе рекламодавець. Матеріали, позначені плашкою: «Пресрелізи», «Спецпроект», «Партнерський матеріал», «Promo», «Благодійність», «Резонанс» розміщуються на правах реклами і призначені, як правило, для осіб, які досягли 21-річного віку. «Новини компанії» - це інформаційний формат, що охоплює новини, події та оголошення, пов'язані з діяльністю компаній, базуються на пресрелізах, які випускають самі компанії, і за які редакція не несе відповідальність. Онлайн-медіа «РБК-Україна» призначене для осіб віком від 21 року.

© LLC «UBT MEDIA», 2006-2026.